

***Anna Pelka, Jugendmode und Politik
in der DDR und in Polen. Eine ver-
gleichende Analyse 1968–1989***
Fibre Verlag, Osnabrück 2008, ss. 334.

Autorka, urodzona w 1975 roku w Chorzowie, studiowała historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Niniejsza książka stanowi dySSERTACJĘ obronioną na wydziale Nauk o Historii na Uniwersytecie Ruhry w Bochum w 2006 roku.

W Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej oraz w Niemieckiej Republice Demokratycznej w okresie końca lat sześćdziesiątych aż do zmian społeczno-politycznych w latach 1989/1990 moda młodzieżowa była wskaźnikiem zróżnicowanej sytuacji w obydwu społeczeństwach. Była ona – w znacznej mierze – rozpatrywana w aspekcie politycznym. Mimo wielu wspólnych cech w obydwu krajach, wśród naszych społeczeństw istniało wiele wyraźnych różnic w życiu codziennym, w tym w modzie młodzieżowej. Autorka twierdzi m.in., że ich przyczyny leżą tylko częściowo w odrębnej mentalnej, kulturowej i historycznej tradycji, natomiast głównie w zmieniającej się postawie wobec ideologicznych zachodniemieckich postulatów. Stwierdza, że moda w naszym kraju była relatywnie wolna ideologicznie o wiele wcześniej niż w NRD.

W książce rozwój mody młodzieżowej w obydwu krajach jest poruszony na wiele sposobów – w kontekście politycznym, ekonomicznym czy społecznym. Autorka rozpatruje kwestię, w jakim stopniu moda była kreowana przez zachodnie wzory, władze państwowe, państwowych ideologów mody, rodzimych kreatorów, jak i samą młodzież?

Praca opiera się na stosunkowo niewielkim zasobie dokumentów, dotyczących mody młodzieżowej w Polsce oraz NRD, zachowanych

w archiwach. Niemniej jednak mogła ona powstać, a tym samym autorka mogła porównać istniejące różnice i rolę czynników wpływających na modę oraz wpływ mody na społeczeństwo w badanych krajach, dzięki zgromadzonym zbiorom materiałów będących w posiadaniu głównie niemieckich muzeów czy polskiego Instytutu Wzornictwa Przemysłowego, a także znacznej pomocy ówczesnych, a często do dnia dzisiejszego działających, polskich i niemieckich projektantów mody.

Książka jest nowatorska, ciekawa i wartościowa, wnosi istotny wkład do literatury poświęconej życiu społeczeństwa w Polsce i NRD w okresie komunizmu, a tym samym historii polsko-niemieckiej. Pozwala poznać czytelnikowi, jak oddziaływała moda młodzieżowa na politykę czy też polityka na nią w obydwu opisywanych krajach.

Paweł Popieliński